

79.

Latvijas
Universitātes
starptautiskā
zinātniskā
konference

Hansa Šleša devums Latvijas malakofaunas izpētē

Mudīte Rudzīte, Dr. Biol., LU Muzejs
mudite.rudzite@lu.lv

Māris Rudzītis, Mag. Geol., LU Muzejs
maris.rudzitis@lu.lv

Šogad aprit 130 gadi kopš dzimis Hans Šlešs

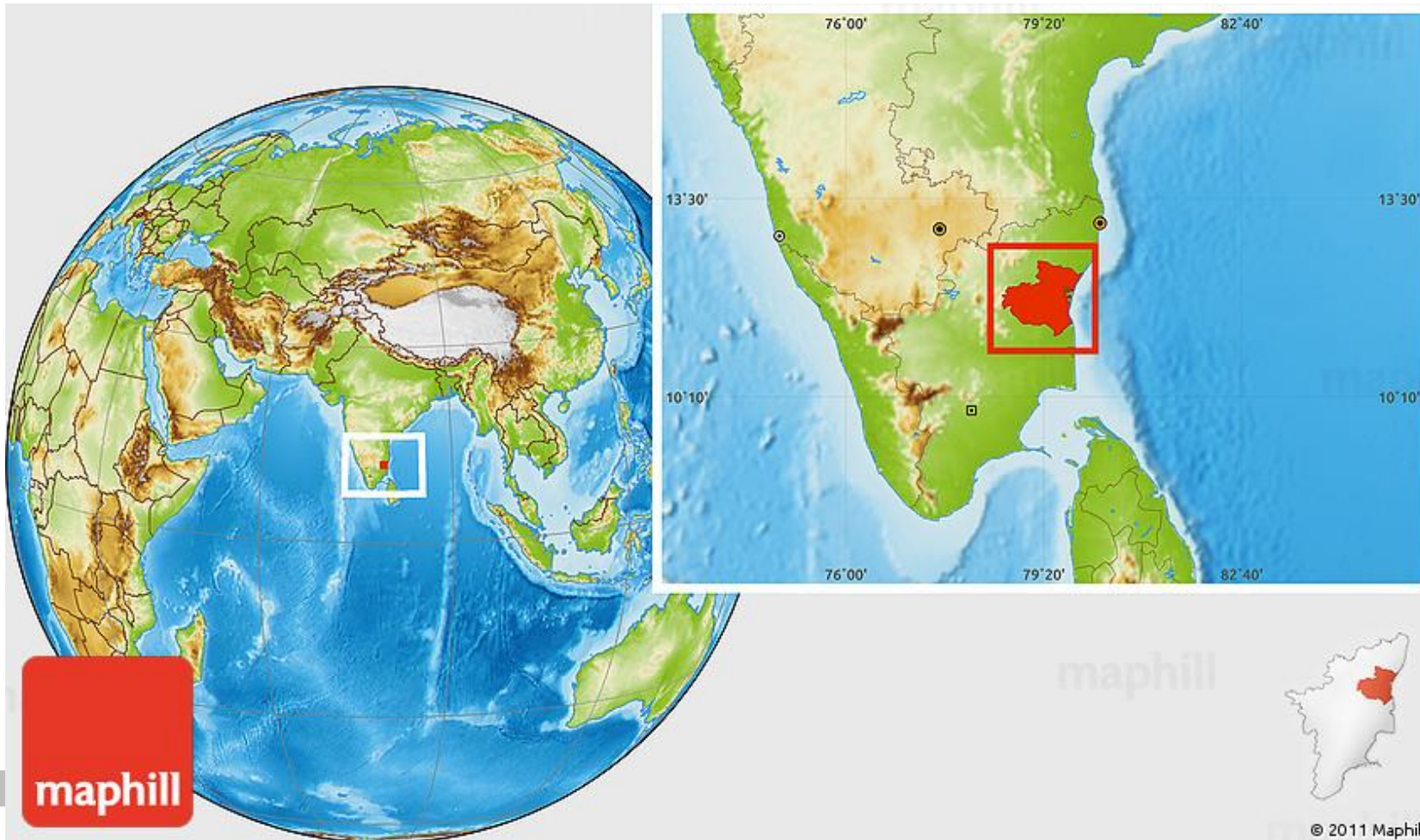
Hans Šlešs

Biogrāfijas datiem izmantotie materiāli

- Boettger C. R. **Hans Schlesch (1891-1962)**. Arch.Moll, 1963: Frankfurt a. M. 92, 59-61.
- Zilch A. **Malakologische Veröffentlichungen von HANS SCHLESCH**. Arch.Moll, 1963, 92, 62-71.

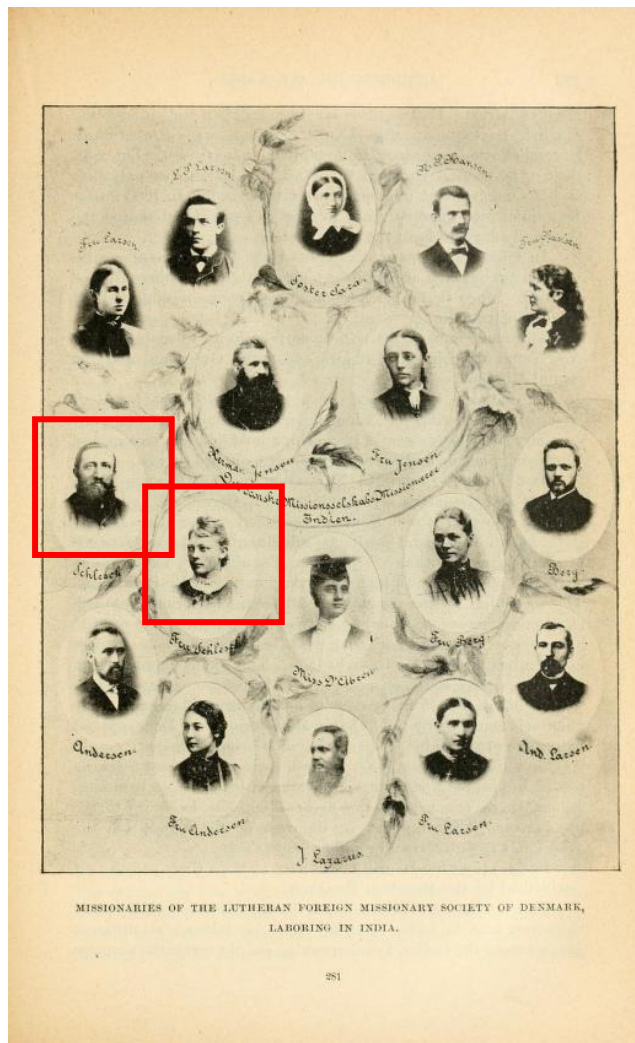
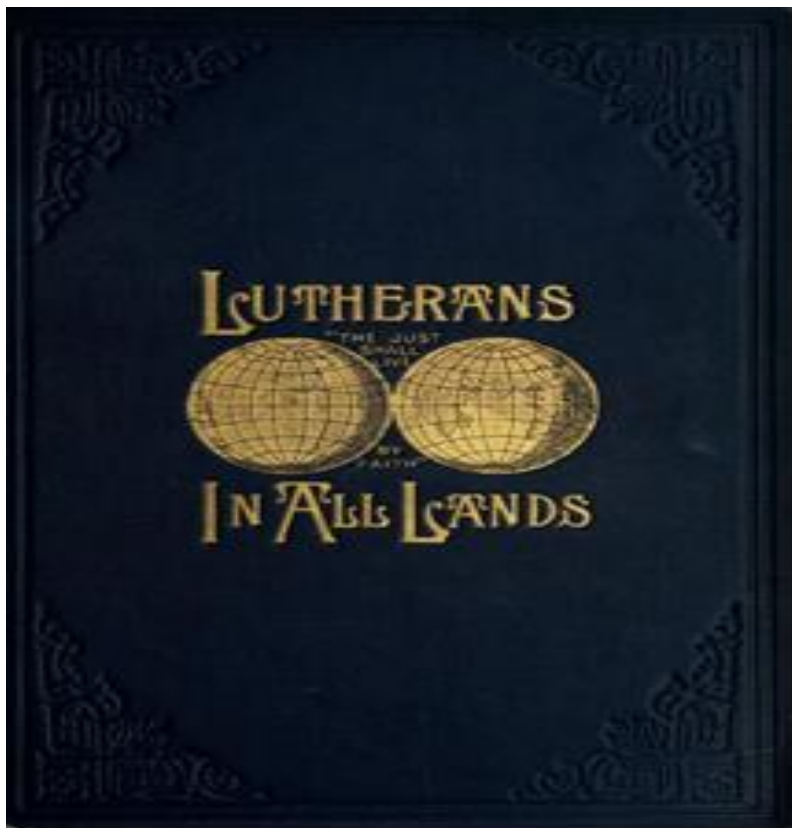
Biogrāfija

Dzimis Dienvidarkotā, Britu Indijas Madrasas provincē, dāņu misionāru ģimenē 1891. gada 8. augustā.

<http://www.maphill.com/india/tamil-nadu/north-arcot-ambedkar/arcot/location-maps/savanna-style-map/>

Biogrāfija

Vecāki – misionāri Dānijas luterāņu misijā

Lenker John Nicholas, 1893. Lutherans in all lands; the wonderful works of God, Vol. I & II, Milwaukee. 854 pp.
<https://books.google.lv/books>

Vecāki:

Christian Georg Andreas
Schlesch

Gotfrieda Margrethe
Schlesch, f. Siersted.

- <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll123/id/102908>

Biogrāfija

Hans Andreass Šlešs ar
māsu Ģertrūdi Mariju.

Danmission Photo Archive

<http://fotoarkiv.danmission.dk>

Biogrāfija

- 1899. gadā ģimene atgriezās Dānijā. Kopenhāgenā H. Šlešs ieguva vidējo izglītību un apguva aptiekāra profesiju.
- 1916. gadā ieguva grādu farmakoloģijā (Cand. pharm).

1917. gadā Kopenhāgenā

<http://myndasafn.isafjordur.is/index.phtml?action=nanar&id=1335>

Biogrāfija

- Strādājis vairākās aptiekās **Islandē** laikā no 1919.gada līdz 1922.gadam.
- 1921-22. g. bijis arī britu vicekonsuls **Islandē**.
- 1922.gadā atgriezies **Kopenhāgenā**, strādājis vairākās aptiekās.
- 1928.gadā kļuvis par aptiekas pārvaldnieku, par ko strādājis līdz pensijai - 1954.gadam.
- Dzīvojis Dānijā, **Falsteras** salā, miris 1962. g.

Malakologs - autodidakts

- Kopš jaunības kolekcionējis gliemju čaulas, publikācijas no 1907. g. (16 gadu vecuma).
- Ceļojis pa Dāniju, Skandināvijas un Baltijas valstīm.
- Kolekcijas papildinājis apmaiņas ceļā.

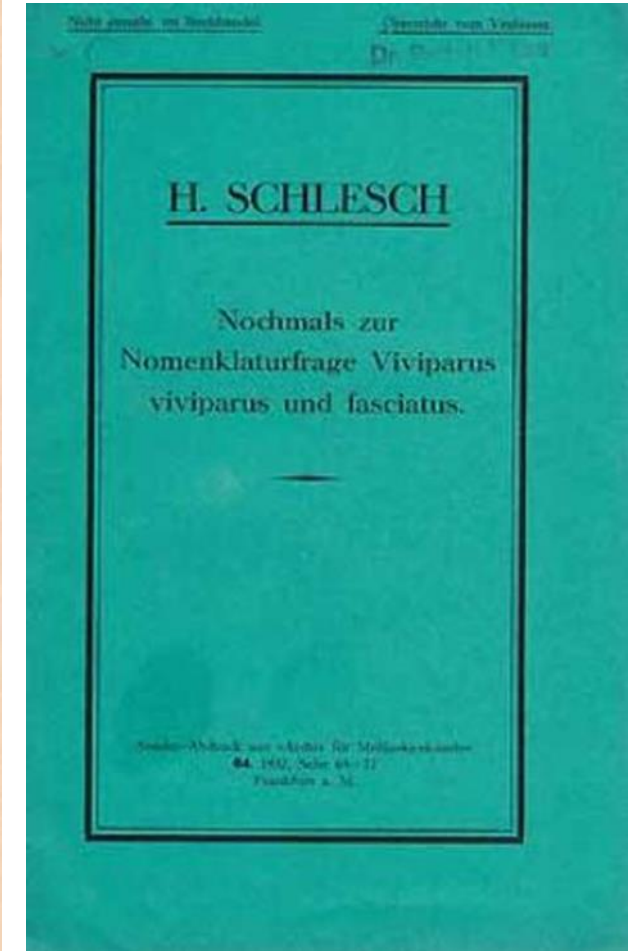
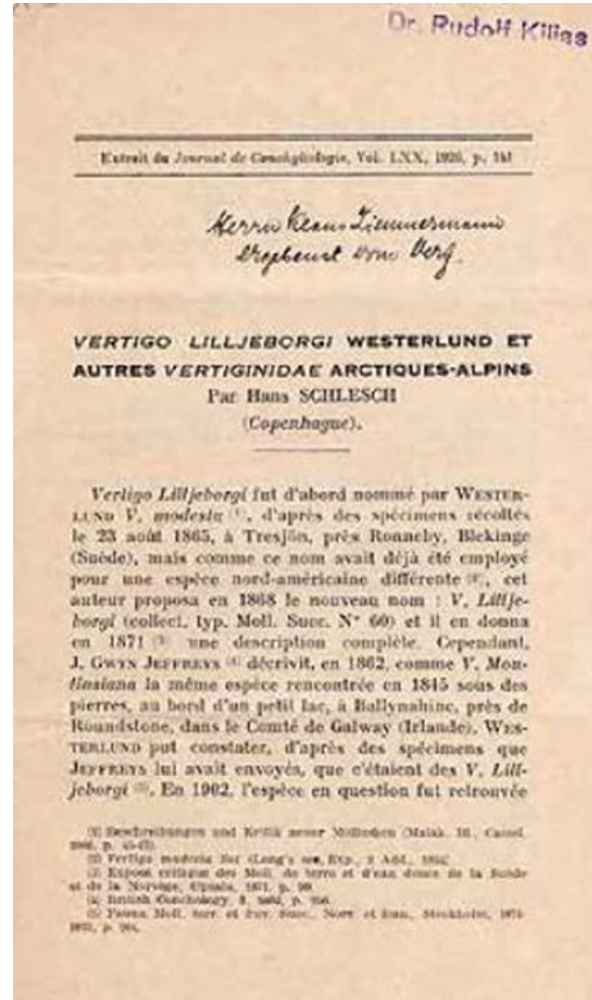

Pētījumi

- Aprakstījis 9 zinātnei jaunas sugas un 63 zinātnei jaunas pasugas.
- Daudz publikāciju par gliemju faunu dažādos reģionos, pilsētu apkārtnē.
- Aprakstītas neparastas formas vai krāsas gliemju čaulas.

Zinātniskās publikācijas

Laikā no 1907. gada līdz 1963. gadam publicējis 214 rakstus par gliemju faunu dažādu Eiropas valstu zooloģijas žurnālos.

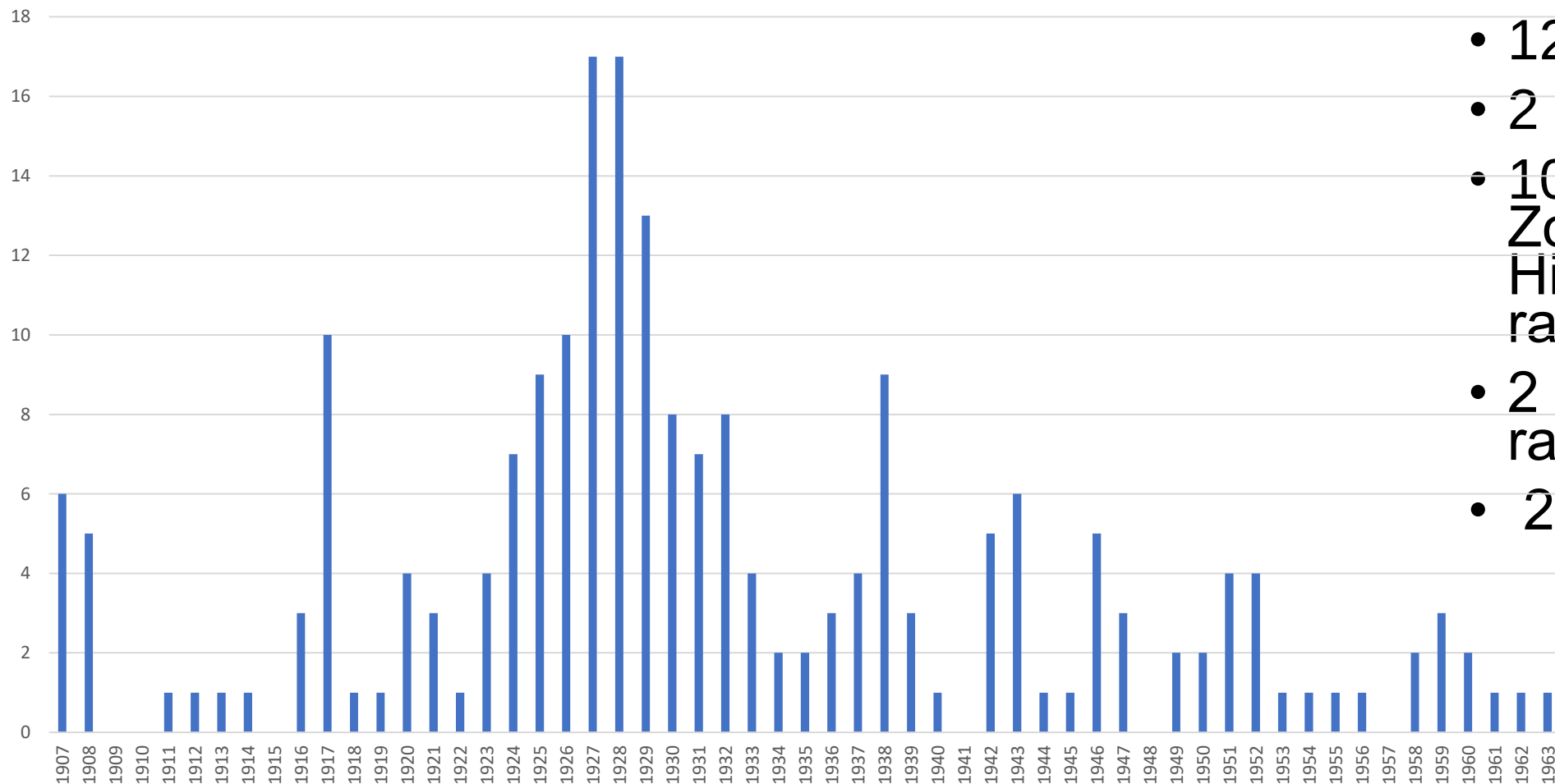

Zinātniskās publikācijas

H. Šleša publikāciju skaits

publicācijas

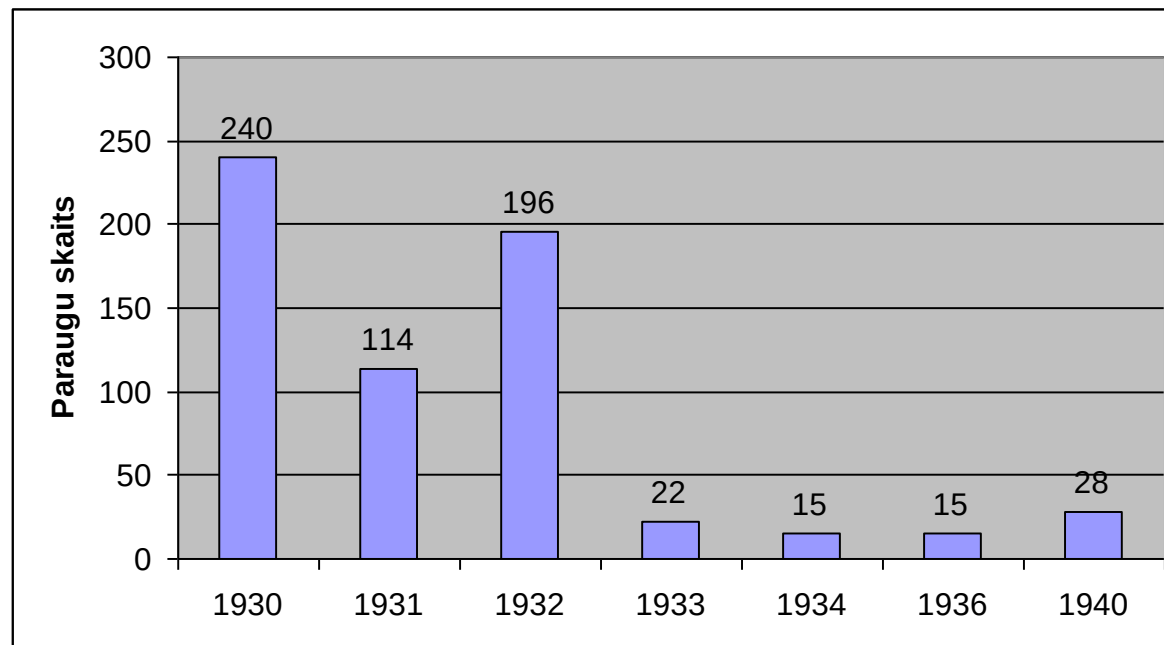
- Kopā 214 raksti
- 26 nekroloģi
- 5 ar līdzautoriem
- 12 par Latviju
- 2 par Lietuvu
- 10 raksti
Zooloģijas
Hidrobioloģijas
rakstu krājumā
- 2 Rīgas DPB
rakstu krājumā
- 2 pēc nāves

H. Šlešs sadarbojās ar zoologu, LU profesoru Embriks Strandu.

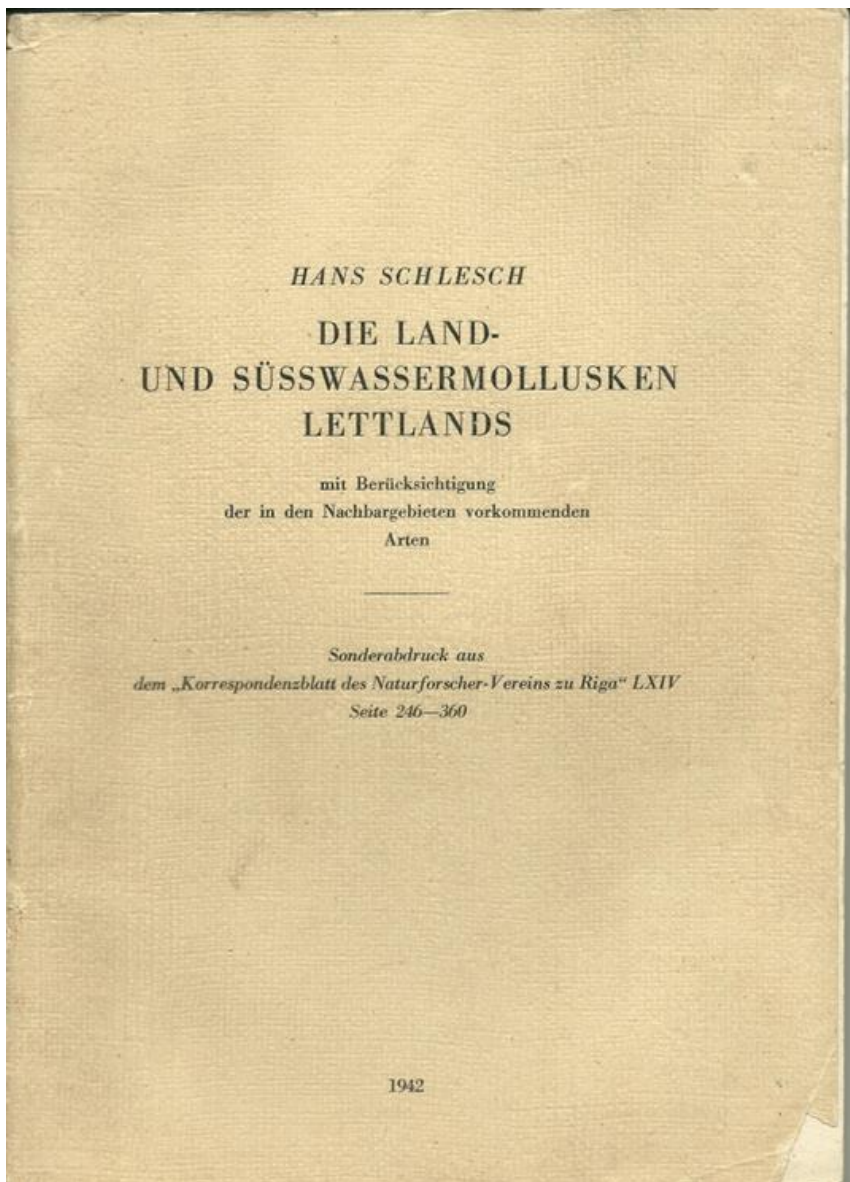

<https://www.zobodat.at/personen.php?id=9885>

Dāvinājumi LU Zooloģijas muzejam

- Laikā no 1930. gada līdz 1940. gadam dāvinājis 630 gliemju čaulu paraugus, kas ievākti gan Eiropā gan dažādās valstīs Āfrikā, Āzijā un Amerikā.
- Apmēram puse no tiem ir **sugu etaloni** Latvijas gliemju faunai.

Disertācija

Izstrādāta sadarbībā ar **Kurtu Krauspu**, **Teodoru Šmiereru** un **Hansu-Jirgenu Leepu**, plaši izmantojot **Haralda Pētersona** materiālus.

Aizstāvēta Rīgas Universitātē.

Iespiesta 1942-43 g. **Rīgas Dabaspētnieku biedrības rakstu 64.** (pēdējā) sējumā, Posenē (Poznaņā).

H. Šleša ģipša
krūšutēli atrodas
Latvijas
Universitātes,
Stokholmas un
Zenkenberga
(Frankfurtē pie
Mainas) muzejos.

Dalība zinātniskās biedrībās

- Francijas Zooloģijas biedrība.
- Maltas Vēstures un zinātņu biedrība.
- Rīgas Dabaspētnieku biedrība.
- Igaunijas Dabaspētnieku biedrība.

Zinātniskie sasniegumi

- 1932. gadā kļuvis par Kalifornijas Zinātņu akadēmijas Goda biedru.
- 1938. gadā ieguvis grādu dabaszinātnēs Dr.scient.h.c. Čikāgā.
- 1942. gadā ieguvis doktora grādu dabaszinātnēs Dr. phil. Rīgas Universitātē.
- 1950. gadā Zviedrijas Karaliskajā Zinātņu akadēmijā saņēmis Linneja Medaļu.

Slovēņu malakologs un speleologs L. Kuščers H. Šleša vārdā nosaucis karsta kitenē **Krizna jama** dzīvojošo endēmo gliemezi.

www.malaco.de/Sonderdrucke/Grossuana_Macedonia.pdf

ist MRu uzreiz "Zinātņu vēsture un m... W Срамно е

120%

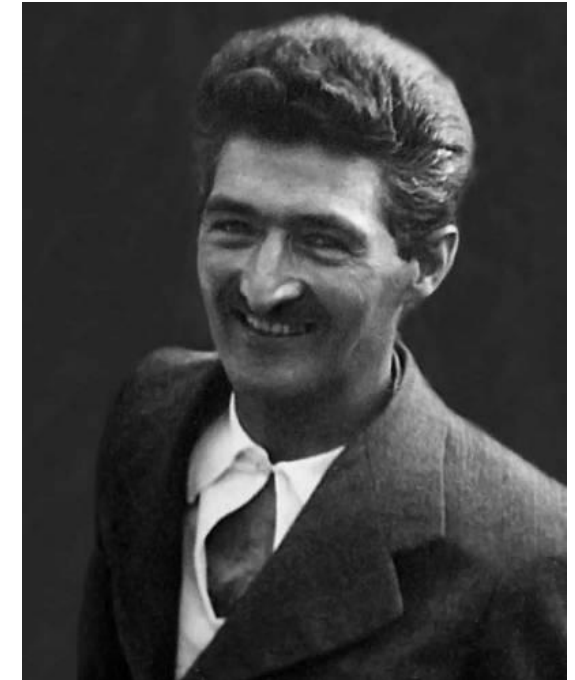
Figure 1. Type localities of species of *Belgrandiella*; red dot: *Grossuana maceradica* n. sp. Localities: 1, *B. apfelbecki* (Brancsik, 1888). 2, *B. bozidarcurcici* Glöer & Pešić, 2014. 3, *B. bumasta* Schütt, 1960. 4, *B. conica* Radoman, 1975. 5, *B. croatica* (Hirc, 1881). 6, *B. crucis* (Kuščer, 1928). 7, *B. dabriana* Radoman, 1975. 8, *B. driniana* (Radoman, 1975). 9, *B. erythropoma* Schütt, 1959. 10, *B. fontinalis* (F.J. Schmidt, 1847). 11, *B. globulosa* Bole, 1979. 12, *B. hershleri* Slapnik, 1997. 13, *B. hyalis* Westerlund, 1886. 14, *B. koprivnensis* Radoman, 1975. 15, *B. krupensis* Radoman, 1973. 16, *B. kusceri* (A.J. Wagner, 1914). 17, *B. novoselensis* Radoman, 1975. 18, *B. pageti* Schütt, 1970. 19, *B. robusta* Radoman, 1975. 20, *B. schleschi* Kuščer, 1932. 21, *B. substricta* (Kuščer, 1932). 22, *B. superior* Kuščer, 1932. 23, *B. traunicensis* (Radoman, 1975). 24, *B. um-*

Belgrandiella schleschi (Kuscer, 1932)

Pseudamnicola schleschi Kuscer, 1932

Höhle Krizna jama [at Loz, Slovenia]

Ljudevit Kuščer 1891-1944

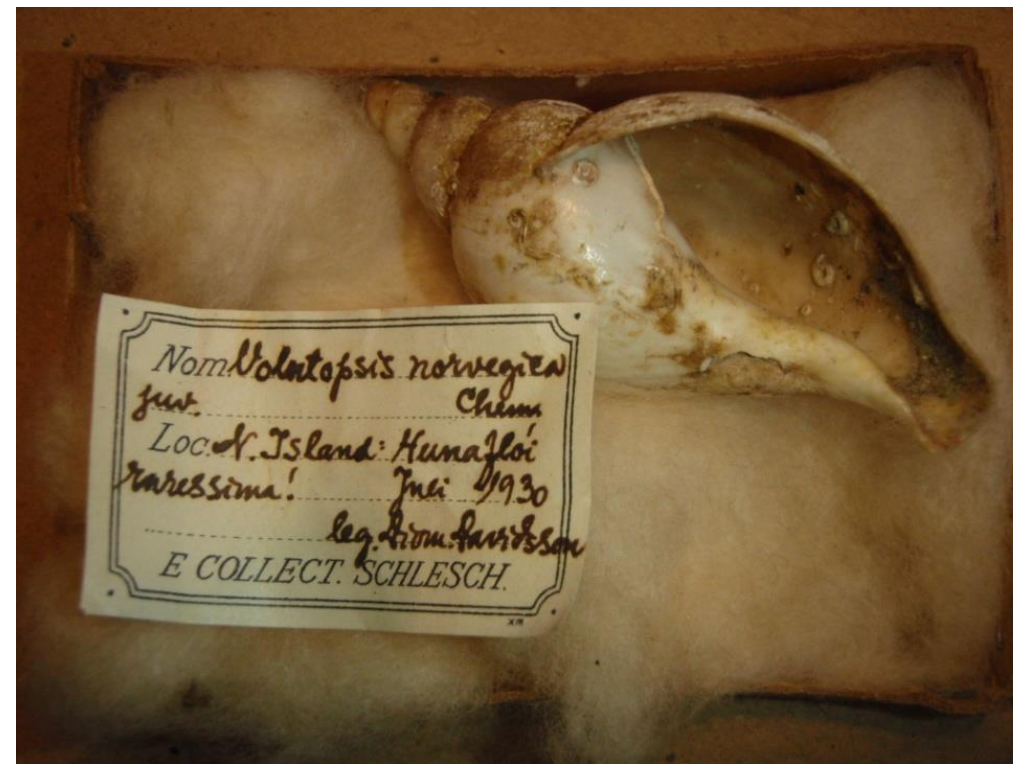
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Belgrandiella_aulaei_A_MRK_VICKA.JPG

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs.

Dārza vīngliemezis un birztalu vīngliemezis.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs. Paraugi no Islandes.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs. Paraugi no Paragvajas.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs. Paraugi no Maltas.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs. Paraugi no Dānijas.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs. Paraugi no Bahamu salām.

- Hansa Šleša sūtījumi veido Latvijā lielāko un vērtīgāko Latvijas gliemju faunas sugu etalonu kolekciju.
- Sugu etaloni izmantojami arī mūsdienās.
- 1999. gadā nodibināta Latvijas Malakologu biedrība.
- LU Zooloģijas muzejā bijusi iespēja strādāt visiem, kas interesējušies par malakoloģiju un konhioloģiju.

H. Šleša kolekcijas paraugi. LU Muzejs.

Muzejā bijusi
iespēja strādāt
visiem, kas
interesējušies
par malakoloģiju
un konhioloģiju

Parka vīngliemezis *Helix pomatia*

Schlesch H.

- Über die Verbreitung der Weinbergschnecke (*Helix pomatia* L.) im baltischen Gebiet. — Arch. Ver. Fr. Naturgesch. Meckl., (NF) 1938, 13: 48-61.
- Sinistral *Helix pomatia* L. — Naturalist (London), 1928: 135.
- Sinistral *Helix pomatia* L. — Naturalist (London), 1928: 186.

Foto: M. Rudzīte

Lielā ūdensspolīte *Planorbarius corneus* (L.)

Schlesch H. *Planorbarius corneus* (L.)
albina MOQUIN-TANDON in Dänemark.
— Arch. Moll., 1932, 64: 27-36.

Foto: M. Rudzīte

Foto: M. Rudzīte

Daudzveidīgā dreisēna *Dreissena polymorpha*

Schlesch H.

- *Dreissensia polymorpha* PALLAS. — Naturalist (London), 1917: 234.
- Über die Verbreitung von *Dreissensia polymorpha* (PALL.) im Norden. — Arch. Moll., 1930, 62: 210-222, Taf. 12 Fig. 3-9. ,
- Über die Verbreitung von *Dreissensia polymorpha* PALL im Norden. Folio Zool. Hydrobiol. Riga, 1930, 2: 20-22,.

Vārpstīņgliemezis

Macrogastra plicata

Schlesch H.

- Kleine Mitteilungen VIII. Über *Laciniaria* (*Laciniaria*) *plicata* DRAP. in Dänemark. Arch. Moll., 1933, 65: 129-144.
- Sur la propagation de la *Laciniaria* (*Laciniaria*) *plicata* DRAPARNAUD dans les contrees de la Baltique. — Bull. Soc. zool. France, 1942, 67: 90-96.
- M. Rotarides & H. Schlesch. Regeneration of the shell and related phenomena in the family Clausiliidae. — Acta biol. Acad. Sei. Hung., 1951, 2: 55-117, Taf. 1-3.
— Über Abnormitäten der Färbung, der Windungsrichtung und der Gehäusebildung bei den Clausiliiden. — Arch. Moll., 1927, 59: 38-60.59 38-60.

Foto: M. Rudzīte

Birztales vīngliemezis

Cepaea nemoralis

Schlesch H.

- On some varieties of *Cepaea nemoralis* (Müller) and *C. hortensis* (Müller) from Faxe in Denmark. — Naturalist (London), 1925: 370.
 - Die Verbreitung von *Cepaea nemoralis interrupta* und anderer Binnenmollusken im südwestlichen Ostseegebiet in Beziehung zur Kontinentalzeit. — Arch. Moll., 1952, 81: 127-131.
-

Foto: M. Rudzīte

Foto: M. Rudzīte

Meža vīngliemezis

Cepaea hortensis

Schlesch H.

- On some varieties of *Cepaea nemoralis* (MÜLLER) and *C. hortensis* (MÜLLER) from Faxe in Denmark. — Naturalist (London), 1925: 370.
-

Foto: M. Rudzīte

Raibais vīngliemezis

Arianta arbustorum

Schlesch H.

- Additional notes to above [P. B. SIVICKIS , *Helicigona* (L.) and *Ena* (*Ena*) *montana* DRAP. in Lithuania]. — Proc. malac. Soc. London, 1959, 33: 172.
 - *Helicigona arbustorum* (L.) var. *pseudorudis* n. var. — Arch. Moll., 1926, 56: 212-213.
-

Foto: M. Rudzīte

Paldies par uzmanību!

